

UZASADNIENIE

Powód U. (...) z siedzibą w W. złożył w dniu 08 czerwca 2015r., w elektronicznym postępowaniu upominawczym, pozew przeciwko T. N. (1), H. N. oraz T. G., o zapłatę kwoty 8.587,89 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 29 września 2014r. do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów sądowych. Uzasadniając wniesienie pozwu podał, że w dniu 21 sierpnia 2012r. około godziny 18:30 na drodze powiatowej (...) w miejscowości Ł. gm. B. T. G., znajdując się w stanie nietrzeźwości, kierując kombajnem typu B. należącym do H. N. i T. N. (1), na skutek niezachowania bezpiecznego odstępu przy omijaniu pojazdu marki K. o nr rej. (...) doprowadził do kolizji drogowej. Powyższe zostało potwierdzone wyrokami Sądu Rejonowego w Białogardzie w sprawie o sygn. akt. II K 615/12 z dnia 09 listopada 2012r. za czyn z art. 178a § 4 kk, oraz w sprawie sygn. akt II W 847/12 z dnia 20 grudnia 2012r. za czyn z art. 97 kw w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 2 PoRD. Wskazał, iż roszczenie wywodzi z prawa regresu, jakie przysługuje w wyniku pokrycia szkody którą poniósł pokrzywdzony B. S. wskutek zdarzenia drogowego. T. G. kierował pojazdem w ramach pomocy sąsiedzkiej udzielanej państwu N. na zasadzie wzajemności, a więc szkoda miała miejsce z związku z prowadzeniem przez nich gospodarstwa rolnego. T. i H. N. nie dopełnili obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w związku z prowadzeniem gospodarstwa rolnego o powierzchni ponad 1 ha.

W dniu 12 czerwca 2015r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny wydał w sprawie o sygn. akt. VI Nc-e 987875 nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, aby pozwani H. N., T. N. (1) i T. G. zapłacili solidarnie na rzecz powoda kwotę 8.587,89 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 23 września 2014r.

Pozwani H. N. i T. N. (1) w ustawowym terminie wnieśli sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenia na ich rzecz kosztów postępowania. Podnieśli, że powód powinien dochodzić roszczenia bezpośrednio od sprawcy zdarzenia – T. G.. Podali, iż nieuprawnione jest twierdzenie, iż objęci byli obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej związanej z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, bowiem nie posiadają gospodarstwa rolnego a siedlisko z domem mieszkalnym,

Postanowieniem z dnia 09 lipca 2015r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości oraz przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Białogardzie.

Pismem z dnia 25 września 2015r. powód podał, że w dniu kolizji pozwani niewątpliwie byli posiadaczami pojazdu – kombajnu zbożowego marki B.. Podtrzymał stanowisko, że pozwani obowiązani byli posiadać ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej związanej z posiadaniem gospodarstwa rolnego o powierzchni powyżej 1 ha, gdyż szkoda powstała w związku z ruchem pojazdów wolnobieżnych w rozumieniu przepisów ustawy PoRD. Co więcej, stwierdził, że zarówno H. i T. N. (1) w toku postępowania likwidacyjnego stwierdzili, że T. G. wspomagał ich w trakcie pracy rolnych w ramach pomocy sąsiedzkiej, i wracając do domu doprowadził do kolizji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 sierpnia 2012r. około godzinny 18:30 na drodze powiatowej nr (...) w rejonie miejscowości Ł. gm. B., T. G. kierując w stanie nietrzeźwości (I badanie – wynik 0,77 mg/l, II badanie – wynik 0,73 mg/l stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu), kombajnem zbożowym marki B., nie zachował bezpiecznego odstępu przy omijaniu pojazdu marki K. o nr rej. (...), czym doprowadził do uszkodzenia pojazdu marki K..

dowód: bezsporne, nadto notatka urzędowa k. 45, wyrok Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 09.11.2012r. sygn. akt II K 615/12 k. 46, wyrok Sądu Rejonowego w Białogardzie z dnia 20.12.2012r. sygn.. akt II W 847/12 k. 47.

W dniu zdarzenia T. G. wykonywał prace w gospodarstwie kombajnem zbożowym należącym do W. N. w ramach tzw. „pomocy sąsiedzkiej”. Ani T. N. (1), ani H. N. w dniu zdarzenia nie byli objęci obowiązkowym ubezpieczeniem

odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego. H. N. ze względu na stan zdrowia przebywał na rencie chorobowej.

dowód: umowa sprzedaży kombajnu z dnia 30.07.2011r. k. 88, zeznania świadka W. N. k. 81-82, zeznania pozwanego H. N. k. 82, karta leczenia szpitalnego nr (...) k. 73, zaświadczenie k. 74 pismo z dnia 03.06.2012 k. 43, pismo z dnia 22.07.2014r. k. 44.

Na skutek kolizji kierujący pojazdem K. – B. S., poniósł szkodę w wysokości 8.387,89 zł. W toku postępowania likwidacyjnego U. (...) wypłacił B. S. świadczenie w wysokości poniesionej przezeń szkody. Ponadto kwota 200,00 zł została zapłacona ubezpieczycielowi (...) SE z siedzibą w R.. U. (...) wzywał T. G., H. i T. N. (1) do zapłaty solidarnie kwoty 8.587,89 zł, tytułem zwrotu wypłaconej kwoty odszkodowania.

dowód: bezsporne, nadto zawiadomienie k. 17.06.2013r. arkusz likwidacyjny nr (...) k. 54, pisma k. 55-56, wezwania do zapłaty k. 57, k. 59, k. 60.

T. i H. N. w dniu 21 grudnia 2013r. darowizną przekazali gospodarstwo rolne położone w miejscowości D., gmina B. o powierzchni 0,6 hektara, dla której Sąd Rejonowy w Białogardzie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczysta nr (...), na rzecz syna W. N..

dowód: odpis aktu notarialnego Rep. A nr (...) z dnia 21.12.2013r. k. 48-52.

T. i H. N. oraz T. G. nie uiścili kwoty 8.587,89 zł tytułem zwrotu odszkodowania wypłaconego przez U. (...).

dowód: bezsporne

Sąd zważył co następuje:

W ocenie sądu powództwo okazało się zasadne jedynie w stosunku do pozwanego T. G..

Przystępując do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy wskazać należało, że pomiędzy stronami sporna była kwestia tego czy powodowi przysługiwało prawo regresu w związku z naprawieniem przez niego szkody, powstałej w wyniku zdarzenia drogowego z dnia 21 sierpnia 2012r. spowodowanej przez T. G.. Także sporna była kwestia czy H. i T. N. (1) w dniu zdarzenia powinni być objęci obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej rolników.

Stosownie do treści art. 44 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, rolnik jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego (...) z art. 50 ust. 1 powyższej ustawy z ubezpieczenia OC rolników przysługuje odszkodowanie, jeżeli rolnik, osoba pozostająca z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub osoba pracująca w jego gospodarstwie rolnym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z posiadaniem przez rolnika tego gospodarstwa rolnego szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Powyższą normę stosuje się również, jeżeli szkoda powstała w związku z ruchem pojazdów wolnobieżnych w rozumieniu przepisów prawa o ruchu drogowym, będących w posiadaniu rolników posiadających gospodarstwo rolne i użytkowanych w związku z posiadaniem tego gospodarstwa rolnego (§2). Natomiast z art. 2 ust. 1 pkt 12 powyżej wskazanej ustawy wynika, że rolnikiem jest osoba fizyczna, w której posiadaniu lub współposiadaniu jest gospodarstwo rolne. Oznacza to, że umowa ubezpieczenia obowiązkowego OC obejmuje odpowiedzialność cywilną rolników objętych obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym oraz wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, o ile nie sprzeciwia się to ustawie lub właściwości (naturze) danego rodzaju stosunków. Stwierdzić zatem należało, iż zakresem ubezpieczenia objęta odpowiedzialność za szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia, zatem zdarzenie prowadzące do pewnych skutków, z którymi wiąże się szkoda lub krzywda, co powoduje obowiązek zapłaty odszkodowania.

Zważyć należało, że z mocy art. 98 ust. 1 pkt 3 powyższej ustawy Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny obowiązany jest do zaspokojenia roszczeń osoby, powstałych m.in. w wyniku uszkodzenia mienia w wyniku działania rolnika, osoby pozostającej z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub osoby pracującej w jego gospodarstwie rolnym, jeżeli rolnik nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem OC rolników. Treść art. 110 ust. 1 stanowi, iż z chwilą wypłaty przez F. (...) odszkodowania sprawca szkody i osoba, która nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, są solidarnie obowiązani do zwrotu funduszowi spełnionego świadczenia i poniesionych kosztów. Wypłata przez fundusz świadczenia rekompensującego szkodę, rodzi po stronie Funduszu prawo dochodzenia zwrotu spełnionych świadczeń od sprawcy szkody i osoby zobowiązanej do zawarcia umowy ubezpieczenia. Jeżeli dłużnicy nie dokonają zwrotu wypłaconego odszkodowania w trybie dobrowolnym, fundusz może dochodzić swoich roszczeń na drodze postępowania sądowego.

Zdaniem Sądu pozwani H. N. i T. N. (1) wykazali, że w dniu zdarzenia, tj. w dniu 21 sierpnia 2012r. nie władali gospodarstwem rolnym, albowiem już wtedy gospodarstwo rolne znajdowało się w posiadaniu ich syna – W. N..

Wskazać należało, iż zeznania świadka W. N. i T. N. (2) jawią się w ocenie sądu jako wiarygodne. Świadek W. N. konsekwentnie wskazuje, iż władał gospodarstwem rolnym już od 2009r., co pokrywa się z twierdzeniami zawartymi w zeznaniach jego rodziców. W ocenie sądu darowizna nieruchomości nr (...), do jakiej doszło w dniu 21 grudnia 2013r. była tylko potwierdzeniem istniejącego już w ówczesnym czasie stanu faktycznego. Zeznania zarówno świadka, jak i pozwanego H. N. są spójne oraz wzajemnie ze sobą korespondują. Świadkowie ci w sposób spójny i logiczny potwierdzają, iż w dniu 21 sierpnia 2012r. ani H. N. ani T. N. (1) nie władali już gruntem rolnym. Co więcej, w ocenie sądu dokument przedłożony przez pozwanego H. N. w postaci zaświadczenia wydanego przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, iż w dniu 20 października 2011r. H. N. nabył prawo do okresowej renty z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, świadczy o tym, że w dniu 21.08.2012r. nie był posiadaczem gospodarstwa rolnego, gdyż nie był już fizycznie w stanie pracować.

Odnosząc się do kwestii własności kombajnu zbożowego marki B., Sąd zważył, że jak wynika z przedłożonych do akt sprawy przez dokumentów T. G. w momencie zdarzenia drogowego z dnia 21 sierpnia 2012r. wracał pojazdem do domu państwa N., ponieważ kombajn był parkowany na terenie gospodarstwa. Pozwany H. N. przyznaje, iż „W dniu 21.08.2012r. nie posiadał ubezpieczenia OC. Próbował ubezpieczyć kombajn w zakresie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, ale żadna z firm w tym okresie nie chciała ubezpieczyć na okres dwóch tygodni”. Jednakże jako w pełni wiarygodny jawi się zdaniem sądu dokument sprzedaży kombajnu na rzecz W. N. z dnia 30 lipca 2011r. Zdaniem sądu, to W. N. winien być traktowany jako właściciel kombajnu marki B., a nie pozwany H. N., bądź też jego żona. W ocenie sądu powyższe jednoznacznie wskazuje, że kombajn zbożowy marki B. nie mógł być w dniu zdarzenia w posiadaniu H. N..

Dla oceny odpowiedzialności cywilnej T. i H. N. ma również znaczenie okoliczność, że sprawca szkody – T. G. pracował gospodarstwie rolnym w ramach zwyczajowej pomocy sąsiedzkiej. Pomoc ta jest wykonywana w gospodarstwie drugiego rolnika, wobec którego udzielający pomocy przybiera postać nieformalnego pracownika. Jak zważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 05 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt IV CSK 581/13 do rolnika, w którego gospodarstwie rolnym prowadzona jest praca w ramach tzw. pomocy sąsiedzkiej, należy przez cały okres jej trwania zapewnienie takich warunków prowadzenia pracy, aby z zachowaniem obowiązujących przepisów, reguł doświadczenia życiowego i zdrowego rozsądku zapewnić bezpieczeństwo jej uczestnikom (por. wyrok Sadu najwyższego z dnia 05 czerwca 2014r., sygn. akr IV CSK 581/13). Co oznacza, że Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny jest obowiązany zaspokoić roszczenia odszkodowawcze, w przypadku wyrządzenia szkody na osobie, w mieniu, w mieniu i na osobie, gdy rolnik, nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej rolników.

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy wskazuje, iż wyłączną odpowiedzialność za szkodę z dnia 21 sierpnia 2012r. ponosi pozwany T. G.. Powód nie wykazał, ażeby pozwani H. i T. N. (1) w dniu zdarzenia władali gospodarstwem rolnym, co rodziłoby obowiązek posiadania ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. W związku z czym, pozwani

H. N. i T. N. (1) nie mogą ponosić solidarnej odpowiedzialności z T. G. za szkody powstałe w wyniku jego zawinionego działania.

Mając powyższe na względzie Sąd orzekł jak w pkt 1 wyroku, zasądzając od pozwanego T. G. na rzecz powoda kwotę 8.587,89 zł., jako jedyne odpowiedzialnego za zdarzenie z dnia 21 sierpnia 2012r. W stosunku do pozwanych H. N. i T. N. (1) brak było podstaw dochodzenia roszczenia, a zatem Sąd oddalił powództwo jak w pkt 2. Na podstawie art. 339§1 kpc w stosunku do pozwanego T. G. jest to wyrok zaoczny. Pozwany bowiem nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę.

O odsetkach w stosunku do T. G. Sąd orzekł na podstawie art. 481kc.

Ponadto jak wskazuje art. 98 §1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Ponieważ pozwany T. G. przegrał proces, Sąd zasądził od niego na rzecz powoda, reprezentowanego przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata, koszty sadowe jak w kwocie 1.308,00. Na powyższą kwotę składa się wynagrodzenie pełnomocnika w osobie adwokata w kwocie 1.200,00 zł ustalone w oparciu o § 6 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz opłata od pozwu w wysokości 108,00 zł. W pkt 4 wyroku Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanych T. N. (1) i H. N. kwotę 1.217,00 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, albowiem w stosunku do nich powództwo zostało oddalone. Kwota powyższa została ustalona w oparciu o § 6 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu oraz opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

z/

1. (...)

2. (...)

3. (...)

B., dnia 11 lipca 2016 roku

UZASADNIENIE